

Barri de l'Estació

Rajadell

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Barri de l'Estació
Emplaçament	Al costat de l'Estació de tren i de la carretera que ve de Fals i va cap a Calaf
Alçada:	370

Coordenades:

Latitud:	41.73228
Longitud:	1.69885
UTM Est (X):	391790
UTM Nord (Y):	4620870

Classificació

Número de fitxa	08178 - 101
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Contemporani
Segle	XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Les cases noves, habitades, es troben en bon estat.
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Altres
Titularitat	Privada
Titular:	Diversos propietaris
Autoria de la fitxa	PEP 1993 (Jordi Piñero)/ OPC 2017-21
Data de registre de la fitxa:	dj., 09/02/2017 - 01:00

Descripció

Conjunt urbà heterogeni format al voltant de l'estació del ferrocarril a inicis del segle XX.. Es tracta d'un barri modern en comparació a la resta del poblament de Rajadell, que és de caràcter eminentment rural. La tipologia constructiva respon a la varietat d'usos dels edificis: residencials, de restauració, fabrils, així com l'edifici de l'Estació i una capella moderna. Cal destacar els següents edificis:

- Dues fondes o restaurants, a la carretera o carrer de l'Estació, davant l'estació de tren. Un es can Miliu, l'antiga fonda. L'altre es Ca l'Iscllet, l'antiga botiga i residència dels Serra (aquesta darrera te fitxa pròpia, 127)
- Tres magatzems o naus fabrils. També a la carretera o carrer de l'Estació, davant l'estació de tren. Una es l'actual farmàcia i l'altre, la antiga cooperativa agrària de Rajadell i Fals (fitxa 126)
- Can Closa. Casa residencial notable, també a la carretera o carrer de l'Estació, davant l'estació de tren (fitxa 167)
- La mateixa estació de ferrocarril (fitxa 2), que actualment hostatja l'oficina de turisme i altres dependències municipals
- La capella de Sant Jaume, una capella actualment abandonada, construïda amb ciment a la segona meitat del segle XX, que mai va arribar a funcionar (fitxa 14)..

També formava part d'aquest espai el lledoner de l'Estació, un arbre emblemàtic que estava catalogat i que ser eliminat el 2018. A banda d'això, hi ha algunes cases de tipus tradicional d'un cert interès.

L'element més destacat del conjunt era l'antiga fabrica de galetes, situada darrera l'Iscllet (Can Serra), enderrocada a principis del segle XXI. L'immoble està totalment desaparegut; en el seu emplaçament hi ha un edifici allargat de diversos habitatges. Pertanyia a la Casa Serra, actual L'Iscllet (fitxa 127). També hi pertanyien les tres naus de tipus fabril esmentades més amunt.

Els eixos centrals que marquen l'urbanisme del barri són la via del tren i, sobretot darrerament, la carretera. Les construccions existents són bàsicament edificis aïllats i es troben disposades al nord de la via fèrria i la carretera, en un territori força ampli. Pràcticament no es pot parlar de carrers, sinó de simples agrupacions de cases, amb una perifèria de xalets amb jardins i horts que ha prosperat en els últims anys.

Observacions:

Es tracta d'un barri heterogeni amb edificis de construcció relativament recents, que no tenen un interès històric ni arquitectònic excepte alguns elements concrets. Moltes de les cases noves compten amb jardins, piscina o horts. El barri es troba en una posició estratègica, entre la riera de Rajadell i el pla de Fals. La barriada de l'Estació s'ha desenvolupat gràcies a les bones comunicacions: primer el ferrocarril i més endavant la carretera. És per això que reuneix alguns dels serveis del municipi, com tres restaurants.

Història

El 1859 el ferrocarril (de Barcelona a Saragossa passant per Terrassa) va arribar a Manresa. L'obra no es va aturar i el 1861 ja arribava a Lleida. La construcció del tram de Rajadell cal situar-lo, per tant, entre aquestes dues dates, als volts de 1860. La companyia que gestionava el ferrocarril era Caminos de Hierro del Norte de España (Ferrocarrils del Nord). La instal·lació de l'Estació del ferrocarril a Rajadell comporta una certa dinamització del poble durant la segona meitat del segle XIX i principis del XX.. Al voltant de l'estació sorgí un nucli de cases i de petites indústries. La primera construcció fou pels volts de 1910: un magatzem de brisa situat darrera l'estació. Era propietat del senyor Voldu, de Bordeus, que enviava la mercaderia en vagons especials cap a França. Una mica més tard s'instal·la la botiga (actualment ca l'Iscllet). Poc després es basteix la nau del sindicat agrari i, progressivament, la resta de construccions. L'arribada de l'electricitat a Rajadell, l'any 1923, suposa un estímul molt important, sobretot per al sorgiment de petites indústries en aquest nou barri. El 1926 o 1927 s'hi bastí una important fabrica de galetes (a l'antic magatzem de Voldu). El nom de la fàbrica de galetes era "Atlàntida i Montserratina". Després va pertanyer als Serra,

des de principis dels 40 del segle XX fins que va tancar el 1966 (Galletas Serra). També hi hagué una fabrica de gasoses i una fabrica de gènere de punt a les altres naus de l'Estació (fitxa 126). També hi havia una serradora de fusta i un forn de pa. La serradora de Ton Comallonga serrava llistons de pins que arribaven dels boscos propers, però també era ebenista i fabricava mobles. Va durar fins els anys 60. L'amo de la fabrica de Galetes, Sr, Serra, també va fabricar, als anys 50 o 60, màquines recreatives del "millón" i de pinball.

La principal botiga era a la mateixa casa dels Serra (avui Cal'Iscllet), que venia carn i altres productes no alimentaris. També havia fet de bar de l'Estació. Als anys 40 i 50 del segle XX Cal Closa feia les funcions de botiga de queviures i forn de pa. En un altre edifici hi havia haut el barber de l'Estació. Cal Miliu (avui restaurant) havia estat també un café i un restaurant des de que obrir als anys 50 (Café Nou).

A cal Miliu s'havia celebrat el que en podríem considerar la festa major de l'Estació, que era la Revetlla de l'Estació, per Sant Jaume.

El parking actual de l'estació era la plataforma on s'emagatzemaven els productes fabricats al lloc que anaven a Barcelona en tren: fusta, galetes, gasoses... El Josep Serra que fou propietari de la fàbrica de galetes fou el que va fer les gestions per a salvar i catalogar com a monumental el Lledoner de l'Estació, un arbre que dificultava el trànsit per la carretera i que, per conservar-lo, va comportar la instal·lació de l'actual semàfor.

Darrerament, la barriada ha acusat un cert creixement degut a les segones residències de famílies procedents majoritàriament de Manresa.

Bibliografia

GASOL J. M. (1981).

RAFAT, F (1988).

Ajuntament de Rajadell (Redacció: Oriol Valls i Bernat Marquilles) (2017) Relats i Memòria de Rajadell.

Ajuntament de Rajadell, L'Arada Creativitat Social.

Ajuntament de Rajadell (2017). Passejades per Rajadell. L'Estació.